

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

937

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het torture report* (ingezonden 12 december 2014).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie (ontvangen 23 december 2014)

Vraag 1

Bent u bekend met de inhoud van het recent gepubliceerde rapport over de martelpraktijken van de CIA, het zogenaamde torture report?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met de samenvatting van het Senaatsrapport «Committee Study of the Central Intelligence Agency's Detention and Interrogation Program» (hierna het Senaatsrapport), die door de Amerikaanse regering is vrijgegeven.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat dit rapport bewijst dat de VS terreurverdachten hebben gemarteld? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 2

De verhoormethoden zoals beschreven in het Senaatsrapport zijn in strijd met internationale mensenrechtenstandaarden, waaronder het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontorende behandeling en bestraffing.

Vraag 3 en 4

Bent u het eens met onder meer de mensenrechtenorganisaties Amnesty International en Human Rights Watch dat er geen straffeloosheid voor marteling mag bestaan?²

Bent u bereid bij uw Amerikaanse collega's aandacht te vragen voor het tegengaan van deze straffeloosheid en erop aan te dringen dat er volledige openheid komt over de Amerikaanse betrokkenheid bij marteling?

¹ The Senate Committee's Report on the C.I.A.'s Use of Torture, http://www.nytimes.com/interactive/2014/12/09/world/cia-torture-report-document.html?_r=0, 9 december 2014.

² «Berecht verantwoordelijken martelpraktijken CIA», http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/amerikaans-martelrapport#node_1216941, 9 december 2014.

Antwoord 3 en 4

Het besluit van president Obama aan het begin van zijn presidentschap om omstreden verhoormethoden uit te bannen en de openbaarmaking van het Senaatsrapport, zijn essentiële stappen om dit soort praktijken te voorkomen. De publicatie van het Senaatsrapport en de reactie hierop van de Amerikaanse regering getuigen van een cruciaal vermogen tot kritisch zelfonderzoek en zijn een belangrijke stap voor het waarborgen van onze gemeenschappelijke waarden in de toekomst. Het is aan Amerikaanse justitiële autoriteiten om te beslissen over vervolging. Ik ga ervan uit dat dit rapport daarbij wordt betrokken.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoeveel terreurverdachten Nederland sinds de aanslagen op 11 september 2001 in New York aan de VS heeft uitgeleverd? Kan uitgesloten worden dat Nederland gevangenen heeft overgedragen die uiteindelijk zijn gemarteld? Indien ja, kunt u toelichten hoe dit uit te sluiten is?

Antwoord 5

Sinds 11 september 2001 is er één verdachte van terrorisme aan de VS uitgeleverd. Bij brief van 3 juli 2007 (Kamerstuk 29 754 nr. 102) heeft de Minister van Justitie aan uw Kamer toegezegd dat indien door de Verenigde Staten uitlevering wordt gevraagd in verband met terrorisme, Nederland zal vragen om toezeggingen en garanties dat de uitgeleverde persoon zal worden berecht als verdachte voor een reguliere rechtbank in de Verenigde Staten, en dat hij zal worden gedetineerd onder een regulier gevangenisregime. Het Senaatsrapport heeft geen betrekking op de Amerikaanse autoriteiten aan wie strafrechtelijke rechtshandhaving is opgedragen. Uitsluitend aan deze autoriteiten, en niet aan veiligheidsdiensten, vindt uitlevering plaats.

Vraag 6

Deelt u de opvatting dat het torture report voor EU-lidstaten, waaronder het afgelopen zomer door het Europese Hof voor de Rechten van de Mens veroordeelde Polen³, aanleiding zou moeten zijn om extra inspanningen te verrichten om de eigen betrokkenheid bij het martelprogramma te onderzoeken en, vooral, verantwoordelijken hiervoor ter verantwoording te roepen? Bent u bereid hierop aan te dringen tijdens de Raad Buitenlandse Zaken op 15 december aanstaande? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 6

Het kabinet heeft altijd het belang benadrukt van volledige naleving van mensenrechtenstandaarden en, waar toepasselijk, humanitair oorlogsrecht in de strijd tegen internationaal terrorisme. Daarnaast heeft het kabinet zich uitgesproken tegen het overbrengen van op onrechtmatige wijze gedetineerde terrorismeverdachten door de CIA. In lijn daarmee heeft Nederland consistent gewezen op de verantwoordelijkheid van nationale autoriteiten, ook in Europa, om onderzoek te doen naar gevallen van vermeende betrokkenheid. In sommige EU-lidstaten zijn al onderzoeken verricht of zijn nog gaande. Het is nu ook aan betreffende EU-lidstaten zelf om na te gaan in hoeverre dit rapport aanleiding vormt voor aanvullende stappen. Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken op 15 december heeft Nederland gesteld dat de EU een positie zou moeten innemen met betrekking tot het Senaatsrapport, waarbij de EU en lidstaten in hun strijd tegen terrorisme ervoor moeten zorgen de hoogste mensenrechtenstandaarden in acht te houden. Voor zover het Europees Hof voor de Rechten van de Mens schendingen op dit terrein heeft geconstateerd of zal constateren, zal Nederland in het Comité van Ministers van de Raad van Europa toezien op naleving van de uitspraken.

³ Poland «helped in CIA rendition», European court rules, <http://www.bbc.com/news/world-europe-28460628>, 24 juli 2014.